

○ (๓๑)

คำสั่ง

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สสข ๓/๒๕๖๙

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สสข ๘/๒๕๖๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง	{	นางสาวอรภิญญา แพงจันทร์	ผู้ร้อง
		ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดศรีสะเกษ	ผู้คัดค้าน

เรื่อง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สิทธิสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

เลือกตั้งของพรรคไทยก้าวหน้า ต่อมาผู้คัดค้านแจ้งว่าผู้ร้องขาดคุณสมบัติ เนื่องจากเมื่อวันที่ ๑

○ (๓๑ พ.)

- ๒ -

กฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๘ ผู้ร้องมิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผู้ร้องได้แจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๕ และ ๙๖ (ที่ถูก มาตรา ๓๓ และ ๓๕) แล้ว ผู้ร้องจึงไม่ถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เหตุที่ไม่พบข้อมูลการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวเกิดจากความผิดพลาดของระบบหรือการดำเนินการของหน่วยงานซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ร้อง ขอให้เพิกถอนหรือระงับมติหรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดศรีสะเกษ ที่จำกัดสิทธิของผู้ร้องและมีคำสั่งให้คืนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแก่ผู้ร้อง

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครตามมาตรา ๓๕ (๒) มาตรา ๔๒ (๕) (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๔๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไข

○ (๓๑ พ.)

- ๓ -

เพิ่มเติม ปราบกฏว่าผู้ร้องไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ตามประกาศ
นายทะเบียนอำเภออุทุมพรพิสัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไป
ใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว
แต่เหตุนั้นมีใช้เหตุผลสมควร ผู้ร้องจึงเป็นผู้ถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ตามมาตรา ๔๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่วนระบบการให้แจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์
เป็นระบบที่บริหารจัดการโดยสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
ผู้คัดค้านไม่สามารถตรวจสอบระบบดังกล่าวได้ การแจ้งไม่รับสมัครเลือกตั้งของผู้คัดค้านจึงชอบแล้ว
ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบจำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความ
ไม่ได้โต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ตามประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เอกสารหมายเลข ค.๑ แผ่นที่ ๒ ถึงแผ่นที่ ๔

○ (๓๑ พ.)

- ๔ -

แต่ผู้ร้องมิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันดังกล่าว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ทางอิเล็กทรอนิกส์โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทางไต่สวนผู้คัดค้านมีนายทรงธรรม พหุสิริกุล ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดศรีสะเกษ เบิกความว่า ปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ได้มีมติกำหนดว่าเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๕ (๗) ที่ระบุว่า “เหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นที่คณะกรรมการกำหนด” มีเหตุใดบ้าง ส่วนผู้ร้องมีตัวผู้ร้อง เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘ เวลาประมาณ ๑๐ นาฬิกา ผู้ร้องได้แจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านแอปพลิเคชันของหน่วยงานรัฐซึ่งจำไม่ได้ว่าเป็นหน่วยงานใด ผู้ร้องได้กรอกข้อมูลชื่อตัว ชื่อสกุล วันที่เลือกตั้ง เขตที่เลือกตั้ง พร้อมเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ เนื่องจากต้องสอนหนังสือนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่มิได้บันทึกหน้าจอโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเก็บหลักฐานการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งผ่านแอปพลิเคชันไว้ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

○ (๓๑ พ.)

- ๕ -

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้งภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง...” และมาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นมีสาเหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิ ดังต่อไปนี้... (๒) สมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร...” ซึ่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ (๑) ได้บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกัน โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๑ และ ข้อ ๖๒ กำหนดให้การแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องดำเนินการภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง ส่วนการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง วิธีการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทาง

○ (๓๑ พ.)

- ๖ -

อิเล็กทรอนิกส์ ข้อ ๒ ระบุว่า “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ให้แจ้งเหตุจำเป็นภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง ดังนี้ (๑) ให้ผู้แจ้งเหตุเข้าเว็บไซต์ www.bora.dopa.go.th หรือ www.ect.go.th หรือแอปพลิเคชัน Smart Vote ... (๒) กรอกข้อความในแบบแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้องครบถ้วน และปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด เมื่อยืนยันข้อความที่ได้กรอกแล้ว ระบบจะแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้โดยอัตโนมัติ (๓) พิมพ์แบบการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือจัดเก็บสำเนาข้อมูลไว้ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นหลักฐาน” ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง วิธีการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทางอิเล็กทรอนิกส์ เอกสารหมายเลข ค.๗ แสดงว่าตามประกาศดังกล่าวนอกจากกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ตามเว็บไซต์และแอปพลิเคชันที่กำหนดแล้ว ยังต้องดำเนินการภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งกำหนดให้ผู้แจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องพิมพ์แบบการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือต้องจัดเก็บสำเนาข้อมูลไว้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นหลักฐานด้วย อันเป็นการกำหนดหน้าที่ของผู้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไป

○ (๓๑ พ.)

- ๗ -

ใช้สิทธิเลือกตั้งไว้เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันถึงการปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว อันเป็นการป้องกันการถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมาย การที่ผู้ร้องเบิกความว่า ผู้ร้องแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘ ก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เกินกว่าเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง จึงเท่ากับว่าผู้ร้องมิได้แจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งภายในกำหนดตามกฎหมาย ประกอบกับผู้ร้องไม่สามารถยืนยันได้ว่า ผู้ร้องแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยช่องทางใด รวมทั้งผู้ร้องไม่มีหลักฐานการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ว่าในรูปแบบเอกสารที่จัดพิมพ์ไว้หรือข้อมูลที่จัดเก็บสำเนาไว้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มาแสดงต่อศาล ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องจึงเลื่อนลอย พยานหลักฐานของผู้ร้องฟังไม่ได้ว่า ผู้ร้องได้แจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมาย ดังที่กล่าวอ้างในคำร้อง ผู้ร้องจึงเป็นผู้ถูกจำกัดสิทธิมิให้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดสองปี ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคท้าย ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๕ วรรคสอง (๒)

○ (๓๑ พ.)

- ๘ -

เมื่อนับถึงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๘ ที่ผู้ร้องยื่นใบสมัครยังไม่พ้นกำหนดสองปี ผู้ร้องจึงถูกจำกัดสิทธิ
มิให้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ ที่ผู้คัดค้าน
ไม่รับสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของผู้ร้องจึงชอบด้วย
กฎหมายแล้ว

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง.

นายนนท์ ชัยปกรณ์

นายรังสีชัย บรรณกิจวิจารณ์

นายสุทิน นาคพงศ์

